

Številka: 100-1126/2009/2

Datum: 08. januar 2010

URAD VLADE RS ZA KOMUNICIRANJE

ZADEVA: nezdržljivost poslanske funkcije z županom

V zvezi s posredovano zahtevo na spletni naslov predlagam.vladi.si, ki se nanaša na nezdržljivost poslanske funkcije s funkcijo župana sporočamo, da je Vlada Republike Slovenije mnenje glede navedene zadeve sprejela ob obravnavi predloga zakona o spremembah zakona o poslancih.

Vlada RS je podprla predlog navedene spremembe, in sicer zato, ker bi s to spremembo zakona o poslancih bila odpravljena interesna nezdržljivost funkcije poslanca in župana v lokalni skupnosti ter preprečen konflikt interesov med državnim in lokalnim nivojem. Vlada je tudi ocenila, da bi bil predlagani rok za začetek uporabe spremenjenega zakona (po opravljenih volitvah v Državni zbor RS leta 2012) primeren, saj bi tako bili v naprej znani pogoji za opravljanje funkcije poslanca oziroma župana.

Vlada RS je svoje stališče utemeljila z nujno ločitvijo državnega in lokalnega nivoja oblastnega urejanja tako po funkcionalni, organizacijski kot tudi po personalni plati, kar je povezano z organizacijo oblasti, ki se nanaša na razmerja med državnim in lokalnim nivojem. Pri preverjanju nezdržljivosti na lokalni ravni (člani občinskih svetov, župani in podžupani) s funkcijami v državnih organih je treba upoštevati več ustavnih načel:

- načelo delitve oblasti, kjer je poudarjena samostojnost zakonodajne, izvršilne in sodne oblasti,
- načelo decentralizacije oblasti, na katerem temelji neodvisnost in samostojnost lokalne samouprave,
- načelo predstavniške demokracije, ki poudarja vezanost predstavnikov ljudstva nosilcu suverenih pravic, torej ljudstvu samemu.

Vsem načelom je skupno to, da zahtevajo vzpostavitev učinkovitega sistema zavor in ravnovesij med nosilci različnih funkcij oblasti, kar bo v praksi vzpostavil spremenjen 10. člen zakona.

Predlagana sprememba zakona je bila utemeljena tudi z ustavno določenim mandatom poslancev, v katerem poslanci zastopajo interese vseh državljanov, vendar je zaradi opravljanja dvojne funkcije nekaterih poslancev ta interes lahko ogrožen. Vlada je v zvezi s

tem ugotovila, da se druge ureditve primerjalno gledano glede nezdržljivosti funkcij na državni in lokalni ravni med seboj sicer razlikujejo. Tudi Svet Evrope je sprejel stališče, da naj bi bila nezdržljivost funkcij na državni in lokalni ravni upravičena v primeru hkratnega opravljanja izvršilnih funkcij v lokalni skupnosti in v nadzornih državnih organih in tudi takrat, kadar se v okviru ene funkcije lahko izvršujejo pooblastila, ki imajo odločujoč vpliv na pravice in pravne koristi lokalne skupnosti. Zato za Svet Evrope tudi ni sprejemljivo hkratno opravljanje dveh funkcij na različnih nivojih lokalne samouprave.

Velik poudarek izogibanju konfliktov interesov je dalo tudi Ustavno sodišče RS z odločitvijo, da ni protiustavna ureditev nezdržljivosti funkcije med nalogami in funkcijami na državni ravni in funkcijami na lokalni ravni. Sodišče je v primeru vprašanja nezdržljivosti funkcij na lokalni ravni z opravljanjem dela v državnih organih zapisalo, da določba tretjega odstavka 37. b člena zakona o lokalni samoupravi temelji na določbi 144. člena Ustave RS, ki nalaga državnim organom, da nadzorujejo zakonitost dela organov lokalnih skupnosti, in na tretjem odstavku 140. člena Ustave RS, ki določa, da v zadevah, ki jih na organe lokalne skupnosti prenese država, opravljajo državni organi tudi nadzor nad primernostjo in strokovnostjo organov lokalnih skupnosti. Uresničevanje navedenih ustavnih določb zahteva, da se nadzorstvo opravlja nepristransko in neodvisno. Zagotovo je pomembno, da tak nadzor opravlja oseba, ki ne opravlja hkrati funkcije v občinskih organih.

Nenazadnje prepoved kombiniranja funkcij županov, ki so nosilci izvršilne funkcije lokalne samouprave in poslancev kot predstavnikov zakonodajne veje oblasti izhaja tudi iz že sprejetih določil Resolucije o preprečevanju korupcije v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 85/04) s ciljem preprečiti nasprotje med širšim družbenim interesom in lokalnimi interesi.

Glede na to, da predlagan sprememba zakona o poslancih ni bila sprejeta, je Ministrstvo za javno upravo vključilo določbo glede nezdržljivosti poslanske funkcije s funkcijo župana v predlog zakona o integriteti, ki ga bo po opravljenih usklajevanjih posredovalo v obravnavo.

S spoštovanjem,

Irma Pavlinič Krebs
ministrica

Poslano:

- naslov